ખુતબાત એ ફકીર /2

1. અચ્છે અખલાક
2. મોમિન કિસે કહતે
3. સિલારેહમી
4. ઈન્સાનિયત ઔર હેવાનિયત

ઉર્દુ જિલ્દ 8 સે ઈન મઝમુનો કા લિપ્યાંતરણ કિયા ગયા હૈ.

પીર ઝુલ્ફીકાર નક્શબંદી દા.બ.

બિસ્મિલ્લાહીર રહમાન્નીર રહીમ

1. અચ્છે અખલાક

દરખ્ત અપને ફલ સે પેહચાના જાતા હૈ ઈસી તરહ ઈન્સાન અપને અખલાક સે પેહચાના જાતા હૈ, જિસ દરખ્ત કા ફલ અચ્છા ઔર મીઠા હોતા હૈ, લોગ ઉસ દરખ્ત કી હિફાઝત ભી કરતે હૈ, ઈસી તરહ જિસ ઈન્સાન કે અખલાક અચ્છે હો જિસ્કે પાસ બેઠે તો વો ફાયદા પોહચાયે ઔર મુસીબત મે લોગો કે કામ આયે, ઐસે બન્દે કો દુસરે લોગ ભી પસન્દ કરતે હૈ.

કુરાન મે ઈરશાદ હૈ ઔર જો ઈન્સાનો કો નફા પોહચાતા હૈ અલ્લાહ ઉસે ઝમીન મે જમા દેતે હૈ. (સુરે રઅદ/૧૭)

દીને ઈસ્લામ દીને ફિતરત હૈ ઈસલિયે ઈસ્મે અચ્છે અખલાક પર બહોત જોર દિયા ગયા હૈ આપ ﷺ ને ફરમાયા હૈ કે ઈમાન લાને કે બાદ સબ સે અફઝલ અમલ, અચ્છે અખલાક હૈ, ઔર આપ ﷺ યે દુઆ ભી માંગા કરતે

થે, યા અલ્લાહ જિસ તરહ તુને મેરી સુરત અચ્છી બનાયી હૈ તુ મેરે અખલાક કો ભી અચ્છા કરદે.

અચ્છે અખલાક ઈમાન કે કમાલ કી નિશાની હૈ ઈસલિયે આપﷺ ને ફરમાયા મોમીનો મે સબસે કામિલ ઈમાન વાલા વો હૈ જો અખલાક કે એતેબર સે સબસે અચ્છા હો.

અખલાક કે તીન દરઝાત

પેહલા દરઝા જો યહુદીયો કો મિલા ઉસે અખ્લાકે હમીદા કેહતે હૈ, વો અખલાક યે થે કોઇ તુમ્હે જિતની તકલીફ પોહચાયે તુમ ભી ઉતની હી તકલીફ પોહચા સકતે હો, ઉસ્સે ઝયાદા નહી પોહચા સકતે.

દુસરા દરઝા જો ઈસાઈયો કો મિલા ઉસે અખલાકે કરીમાના કેહતે હૈ, વો અખલાક યે થે કોઇ તુમ કો તકલીફ પોહચાયે, તો તુમ ઉસ્કો માફ કર દો, અગર કોઇ તુમ્હારે ગાલ પર એક થપ્પડ મારે તો તુમ અપના દુસરા ગાલ ઉન્કે સામને પેશ કર દો. વો ઈસ અખલાક કો બડા મરતબા સમઝતે હૈ.

તીસરા દરઝા જો ઉમ્મતે મુસ્લિમા કો મિલા હૈ, જિસે અખલાકે અઝીમા કેહતે હૈ, અખલાકે અઝીમા યેહે કી એ મેહબુબ ઉન્હેં માફ કર દીજ્યે, ઉન્કે લિયે ઈસ્તેગફર કીજ્યે, ઉન્કો અપને મશવરે મે ભી શામિલ ફરમા લિજ્યે. આલે ઈમરાન/૧૫૯

અલ્લાહ ને ઈમાન વાલો કી આદત કુરાન મે બયાન

ફરમાઈ, ઔર વો ગુસ્સે કો પી જાને વાલે હોતે હૈ ઔર વો ઈન્સાનો કો માફ કર દેને વાલે હોતે હૈ, ઔર અલ્લાહ ઐસે નેક ઈન્સાન સે મોહબ્બત ફરમાતે હૈ. આલે ઈમરાન/૧૩૪

હમે દુસરો કો શિર્ફ માફ હી નહી કરના હૈ બલ્કે ઉન્કી ગલતીયો કે બાવઝૂદ ઉન્કો અપને કરીબ કરના હૈ અલ્લાહ કા ઈરશાદ હૈ જબ તુમ બુરાઈ કા બદલા અચ્છાઈ કે સાથ દોગે તો નતીઝા યે નિકલેગા કે તુમ્હારે ઔર જિસ્કે દરમિયાન દુશ્મની હૈ, વો બંદા ફિર તુમ્હારા જિગરી દોસ્ત બન જાયેગા. સુરે હામીમ સજદા/૩૪

અલ્લાહ હમે ભી અચ્છે અખલાક નસીબ ફરમાયે, આમીન.

2. મોમિન કિસે કહતે

ઈમાન વાલો કો ચાહિયે કે ઉન્કી સોચ હમેશા પૉઝેટિવ હોની ચાહિયે, નેગેટીવ સોચ સે બચે, દુસરો કી બુરાઈ સે આંખ ઔર કાન આડે કર દિયા કરે, ઔર અપની તરફ સે ઈનકે સાથ અચ્છાઈ કા મામલા કરે, ઈસ્કો ખૈરખ્વાહી કેહતે હૈ, ઐસા બંદા અલ્લાહ કો બડા પસન્દ હૈ જો દુસરો કી ખૈરખ્વાહી કરતા હૈ.

આપﷺ ને ફરમાયા કે દીન પુરા કા પુરા ખૈરખ્વાહી હૈ, જહા દીન હોગા વહા પૂરી ખૈરખ્વાહી ઔર ભલાઈ હોગી, ઔર જહા ખૈરખ્વાહી ઔર ભલાઈ મિલે તો સમઝ લેના કે

વહા દીન મૌજુદ હૈ, ઔર જહા આપ કો એક મુસલમાન દુસરે મુસલમાન કા બુરા ચાહને વાલા નજર આયે તો સમઝ લેના ચાહિયે કે દીન ઉસ્કે દરમિયાન સે નીકલ ચુકા હૈ.

મોમીન કા તો કામ હૈ કે સારી દુનિયા કી ખૈરખ્વાહી કરે હર એક કો ઈસસે ફાયદા પોહચે, કિસી કો તકલીફ પોહચાને કે બજાયે ઉન્કે દુખ દર્દ મે કામ આયે, ઉસ્કી ઝિન્દગી ગુઝારને કા અન્દાઝ ઐસા હો કે સબ કો યકીન હો કે યે અચ્છે અખલાક વાલા ઈન્સાન હૈ, ઈસસે હમે તકલીફ નહી પોહોચ સકતી.

એક મરતબા કુછ લોગ બેઠે હુવે થે તભી વહા આપﷺ તશરીફ લાયે ઔર ફરમાયા ક્યા મે તુમ્હે યે ના બતાઉ કે તુમ્મે સે અચ્છા કૌન હૈ ઔર બુરા કૌન હૈ? સબ ખામોશ રહે, આપ ને યે સવાલ તીન મરતબા દોહરાયા, એક શખસ ને અર્ઝ કિયા, યા રસુલુલ્લાહﷺ ઝરૂર બતાયે, આપﷺ ને ફરમાયા તુમ્મે સે બેહતરીન વો હૈ જિસ્સે લોગ ભલાઈ કી ઉમ્મીદ રખતે હો ઔર બુરાઈ સે ઈતમીનાન રખતે હો ઔર બદતરીન વો શખસ હૈ જિસ્સે લોગ ભલાઈ કી ઉમ્મીદ ના રખતે હો ઔર ઉસ્કી બુરાઈ સે ખૌફ ખાતે હો.

આપﷺ ને કિસ જામે અંદાજ મે યે બાત ફરમાયી કે લોગો કો તકલીફ ના પોહચાઓ, બલ્કે ફરમાયા કે અપની ઝિન્દગી ગુઝારને કા તરીકા ઐસા રખો કે લોગો કે દિલ મે યે બાત બેઠ જાયે કે સારી દુનિયા સે હમે નુકસાન હો સકતા હૈ,

લેકિન ઈસ બન્દે સે હમે નુકસાન નહી પોહોચ સકતા.

એક મરતબા આપﷺ તવાફ કર રહે થે, આપને કાબા કી તરફ દેખા ઔર ફરમાયા એ કાબા રાઝી અલ્લાહ ને તુઝે બડી શાન અતા ફરમાઈ હૈ, લેકિન મોમિન કા એહતેરામ અલ્લાહ કે નઝદીક તેરે એહતેરામ સે ઝયાદા હૈ, ગોર કીજ્યે હમ કાબા કી તરફ તો મુંહ કરકે સજદે કરે, ઔર ઉસ્કે ગીલાફ કો પકડ કર દુઆએ ભી માંગે, ઔર બોસે ભી દે, લેકિન મોમીન સે નફરત કરે, ઉસે તકલીફ પોહચાયે, ઔર ઉસ્કે લિયે બુરા ચાહતે ફિરે, તો ફિર હમારા ઈમાન કેસા હોગા? (અબુ દાવુદ શરીફ)

મોમીન અપને યા પરાયે સબ કા ખૈરખવાહ હોતા હૈ.

3. સિલારેહમી

મખલુક અલ્લાહ કા પરિવાર હૈ, ઈસલીયે ફરમાયા, તુમ રહમ ખાવો જો ઝમીન પર હૈ, તો તુમ પર વો રહમ કરેગા જો પરવરદિગાર આસમાન મે હૈ.

ઈમાન વાલો સે મોહબ્બત ઈસલીયે હોની ચાહિયે કે કુરાન મે અલ્લાહ કા ઈરશાદ હૈ સુરે હુઝૂરાત/૧૦ "મોમીન એક દુસરે કા ભાઈ હૈ" યાદ રખના દુનિયા ઔર આખિરત મે ભાઈ હી કામ આતે હૈ.

આપﷺ ને ફરમાયા કસમ હૈ ઉસ જાત કી જિસ્કે કબઝે મે મેરી જાન હૈ કોઈ શખસ ઉસ વકત તક મોમીન નહી હો

સકતા જબ તક વો અપને મોમીન ભાઈ કે લિયે વો હી પસન્દ નહી કરતા જો અપને લિયે પસન્દ કરતા હૈ.

ઈસ્લામ હમે સિલારહમી કા હુકમ દેતા હૈ, અગર હમસે કોઈ બુરાઈ કરે ઉસ્કે સાથ ભી અચ્છા સુલુક કરના હૈ, ઔર જો તુઝ સે તોડે તુ ઉસ્સે જોડ, જો તુઝ પર ઝુલમ કરે તુ ઉસે માફ કર દે.

એક રિવાયત મે આયા કે અલ્લાહ શબે કદર મે બડે સે બડે મુઝરીમો કો માફ કર દેતે હૈ, લેકિન કૂછ બન્દે ઐસે હૈ, જિન્કો અલ્લાહ શબે કદર મે ભી માફ નહી કરતે, ઉનમે સે એક વો જો રિશ્તેનાતે તોડને વાલા હો.

આપﷺ ને ફરમાયા કે નૌજવાન અપને દોસ્ત કે સાથ રેહ કર ખુશ હોગા ઔર અપને માં બાપ કે સાથ રેહ કર તંગી મેહસૂસ કરેગા.

વો નૌજવાન અપની કામયાબી ઈસી મે સમઝતે હૈ કે ઘર કી પાબંદીયો સે હમારી જાન છૂટે, ઔર દોસ્તો મે ઝિન્દગી ગુઝારે, ઔલાદ કી ઝિન્દગી ઈસી મે હૈ કે, માં બાપ કે સાથ મિલ કર રહે, ક્યુંકે આપﷺ ને ફરમાયા કે તુમ્હારે લિયે બરકત બડો કે સાથ મિલકર રેહને મે હૈ.

4. ઈન્સાનિયત ઔર હેવાનિયત

દીને ઈસ્લામ ને અચ્છે અખલાક કો બડા દરઝા દિયા હૈ, જિસ ઈન્સાન મે મોહબ્બત, પ્યાર હો, સીના કીને સે ભરા

હુવા ના હો, દિલ દુશ્મનીયો સે ભરા હુવા ના હો, નફરતે ના બાટે, બલ્કે પ્યાર, મોહબ્બત કી ઝિન્દગી ગુઝારે ઈસીકો ઈન્સાનિયત કેહતે હૈ.

હમ અપની ઝિન્દગી કી જાંચ કરે કે હમ કિન અખ્લાક કે સાથ ઝિન્દગી ગુઝાર રહે હૈ, તો માલૂમ હોગા હમ તો હર બન્દે કો કેહતે હૈ કે હમ ઈટ કા જવાબ પથ્થર સે દેંગે, હમ તો છોટી છોટી બાતો પર બદલા લેને કે આદી બન જાતે હૈ, સીના કીનો સે ભરા હોતા હૈ ઔર ફિર સોચતે હૈ કે ઈબાદતો મે મજા ઔર દુઆએ કબુલ ક્યો નહી હોતી, જબ દિલ મે કીના હો તો સુકુન કેસે આયેગા?

આપﷺ ને ફરમાયા જો શખ્સ દુસરો કો જલ્દી માફ કરને વાલા હોગા, અલ્લાહ કયામત કે દિન ઉસ્કો જલ્દી માફ ફરમા દેંગે. ઔર રસુલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા તુમ અલ્લાહ કે બંદો કો અલ્લાહ કે લિયે માફ કરતે રહે, અલ્લાહ કયામત કે દિન હમ પર મેહેરબાની ફરમા દેંગે.

જો ઈન્સાન દુસરો કે દિલ કો દુખી કરે, ઔર ઉન્કે લિયે જાન કા જોખમ ઔર મુસીબત બને, વો હેવાન હૈ, બલ્કે હેવાનો સે ભી બદતર હૈ, અલ્લાહ ફરમાતે હૈ “યે તો જાનવર હૈ, બલ્કે જાનવરો સે ભી બદતર હૈ વો ગફલત મે પડને વાલે હૈ” સુરે અઅરાફ/૧૭૯

જાનવર તીન કિસ્મ કે હોતે હૈ

પેહલી કિસ્મ હૈ ફાયદા દેને વાલે ઔર તકલીફ ના દેને વાલે

જાનવર જેસે ગાય, ભેંસ, બકરી વગેરા.

દુસરી કિસ્મ હૈ જંગલી જાનવર જેસે શેર ઔર ભેડિયા વગેરા.

તીસરી કિસ્મ હૈ મુઝી જાનવર જો શિર્ફ દુસરો કો નુકસાન પોહચાને કે પીછે પડે રેહતી હૈ સૉંપ, બિચ્છુ વગેરા.

જબ ઈન્સાન હેવાન બન જાતા હૈ તો યે સબ સે બદતરીન જાનવરો કે જેસા બન જાતા હૈ, જિસમે ઉસકા કોઈ ફાયદા નહી હોતા, મગર દુસરો કા દિલ દુખાતા હૈ.

અલ્લાહ હમે ઈન બાતો પર અમલ કરને કી ઔર ઈન સબ સે બચને કી તોફીક નસીબ ફરમાયે આમીન.

